

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Discursus Prædicabiles, Sive Viridarium Sacrarum Concionum

Paoletti, Agostino

Coloniae, 1677

Pars Prima. Misereor super turbam quia, &c.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55660](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55660)

Sed rigor non adhibetur iustitiae, errores impiores etiam. Interest Republica ne crimina maneat impunita. Dicitur conivete delinquentibus, & iustitiam ad salutem latronum remittere: clementem se exhibere peccantibus, est in occasionem praebere ne se emendent. sed spe facilius veniam impetrandi: quotidie augetur, & crescit. Si Chirurgus politicus sit benevolus, plagae excrescunt: & in canerum velle degenerare minantur, pravis est: pium crudelitas est.

subiunxit: *Esto Deus in omnibus sit excellens, misericordiam tamen exhibendo seipsum excellere videtur.*

1. de veter. Dei propof. 3.

- Namque per aquora lata sagitta Mora volant &c.
- Alti aliquando per undas Turbinis in morem discunt.

Eum debere habere velocitatem Delphini quoad clementiam, tarditatem vero Anchorae quoad iustitiam punitivam docere voluit.

5. Si caeca gentilitas Deos suos, ut videtur est apud Macrobius, pedes habere laneos fingebat, ut ostenderet eos ad poenam lento properare passu, *Et lana lenem Deum habere ostendebant.* Titi similiter esse Plutarcho Deos sculpebant, dum compediunt, quasi impositos clementia ad prope incedendum contra peccatores. Sed signenta gentilitatis veritati Christianae cedant. Dum Deus nosse ob enormia delicta punire cogitur, misericordia eum detinet, pedes habet laneos, & anchora clementiae eum impedit. *Talis quidem est Deus noster promptissimus ad benefaciendum, tardus ad iram, seu executionem iustitiae.*

Macr. lib. 1. Sat. c. 6.

Plutarch. lib. 1. probl.

6. Considerationem ad opera à Deo in principio mundi producta sublevemus, & omnia ductore Davide esse partus divinae misericordiae reperiemus. Si sapientia, & voluntate quasi duabus manibus cunctipotentijs immensam fabricam sphaerarum caelestium fabricavit, à misericordia ad id fuit inductus. *Qui fecit caelos in intel. lectu, quoniam in aeternum misericordia ejus.* Si caelo fabricato, ad hoc ut esset regia civium supernorum, se accinxit ut terram super fundamenta propriae stabilitatis, sita supra superficiem aquae ad libram vocaret, ad hoc ut esset deliriosa mansio mortalium, misericordia hujus causa fuit. Si impetu iustionum ejus ad ornatum caeli decorem universi, commodum mortalium, illico, sol, luna, & stellae comparuerunt, totum hoc intuitu misericordiae est factum. *Qui firmavit terram super aquas, quoniam in aeternum misericordia ejus. Qui fecit luminaria magna, solem in pote-*

Vteratq; suffusa alet suffusa medulla. Non levior manu, ferro sanantur, & igne.

Saepe coram verificatur dii sum eruditum Caeli Balbini: *Bona nocet, qui malis parit.* Vel illud: *bonorum injuria sit malorum impunitas.*

2. Tu o Princeps universi hoc mane, & rigores excruciant iustitiae cum turbis Evangelicis casum habes, cum toties te verbis & factis adeo male habeant, & etiam occasio sese offert erga eos, qui irridendam incedam tolerant clementiam ostendendi: iam triduo sustinent te nec habent quod manducant. Ad quid ergo te resolvit? *Miserere super turbam.* Et ut videbimus in praesenti difficultate, potius ad compatiendum misericordia, quam ad castigandum iustitiam sese inclinatum demonstrare voluit. Ad imitationem Christi etiam habet convivium pane, & piscibus institere voluit hac lege ut quisque suam partem porter. Ego panem, qui est figura verbi Dei adferam, vos pisces, qui cum sit ellogues. symbolum sunt Riccati, submissitate. Ac incipiamus.

PARS PRIMA.

Miserere super turbam quia, &c.

Omnia attributa divina proprietates sunt divinae maiestatis, nam sine iis non esset Deus, cui sunt identificata. Et quid aliud est iustitia, misericordia, scientia ac providentia, sapientia, bonitas Dei, nisi ipse Deus, veruntamen est, quod quoad effectus, quos erga nos peccatores demonstrat nullum attributum, adeo proprium ipsi dici posse, quam misericordiam, quae nos à malis sublevat, & fragilitatibus compatiatur. *Multis scribebat quidam doctus quidem Deo propria sunt, sed misereri, parcere sic Deo proprium est, quasi inter reliqua omnia divina attributa, hoc magis proprium esse videatur.* Et postea

Pf. 133.

Bellar. in Ps. 135 f. 229.

potestatem dei, lunam, & stellas in potestatem nostris, quoniam in aeternum misericordia eius. Ut ostendat Bellarminus eminentissimus; omnia opera Dei sive ad orationem, sive ad providentiam pertinent sive ad redemptionem, ex misericordia Dei profecta sunt: Deus enim, qui nulla re indiget, & rerum omnium ab solutus Dominus est, nihil facit ex necessitate, nihil ex debito, sed omnia ex misericordia.

Hf. 199.

7. Si ita respiciatur in operibus creationis, quanto magis radiabit in operibus redemptionis: observemus id, quod dicit David. Misericors Dominus, & justus, & Deus noster miseretur. Bis hic commemoratur misericordia, semel tantum iustitia, perinde ac demonstraret, Deum nunquam exercere iustitiam nisi misericordia moderatam, & temperatam, & si semel iustitiam adhibeat, tandem cum affectus misericordiae duplicat. Hinc Os aureum. Deus dicitur misericors, & justus, quis semper admittet misericordiam iustitiae, & iustitiam misericordiae. Et postea subdit David: Deus noster miseretur, quia Deus magis propitius est ad miserendum quam puniendum. Non sine mysterio vates iustitiam inter duos actus misericordiae collocat, & locum medium donat. Misericors Dominus, & Deus noster miseretur, ac si iustitia a phalangibus misericordiae obfusione cingeretur; unde cum condicione sededat, & deprimatur necesse est. Vel dici potest, si iustitia dextram gladio armat, ut puniat, illi eo se opponere misericordiam. Misericors Dominus. Si sinistram munit, misericordia ut Clypeus se objicit. Et Deus noster miseretur.

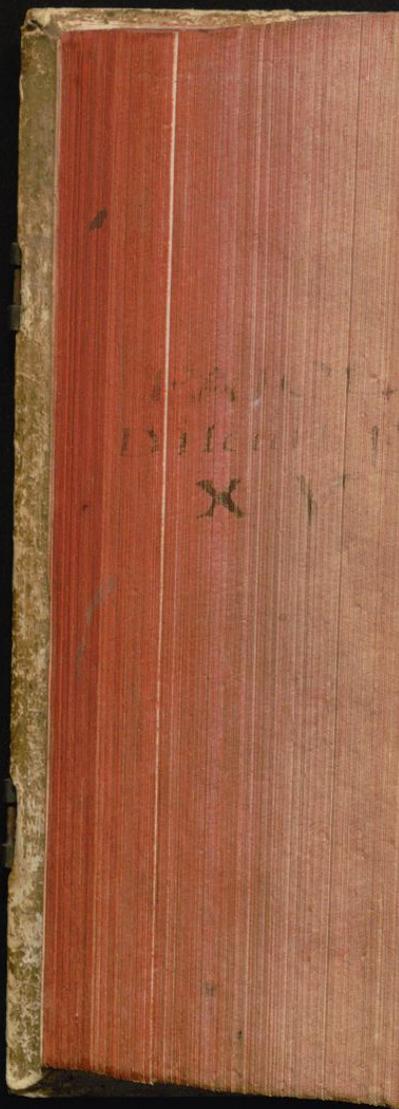
Io. Chrys. in Ps. 114 & apud Bellar. in Ps. 114 v. 5.

8. Quasi semper tum in scripturis sacris de supplicis est sermo, hoc terminis stillidit sic. Magnus furor Domini stillabit super nos. Non stillabit furor in Ierusalem. Idcirco stillabit furor meus super locum istum. Stillabit super nos maledictio. Non stillabit super istos, & non comprehendet confusio. Et dicere voluit, scriptura Deum si ad flagellandum cogatur, cum pœnas guttatim, & stilla-

S. Ambr. de obitu Theod. Francif. Titel. in Ps. 114.

tim stillare; sed si misericordia sit exhibenda, ista fluvii, & catarractarum profunditas, & effunditur. Effundam aquas super fluvium, & effundam de spiritu meo super omnem carnem. Patens Divi suam Effundam super vos aquam mundam, & mundabimini ab omnibus iniquitatibus vestris. Quis adjiciet exarrare misericordiam ejus? Super petram libanum dragmanc distillantur, sed misericordiae per amplum poculum effunduntur. Hinc Divus Bernardus: Propitius, & salubris diffusa est in nos. Sic Deus iustitia arctat ut in dicitur utitur adversus nos, misericordia diffusa. Pater est in pœnis, largus in misericordia.

9. Notissima est historia de duobus somniis Pharaonis in sacra Genesi à Moysè congesta. Curis mentis, ac sollicitudinibus cordis missis, in orio plumarum jacbat, & senibus sepe gravatis animo somnium ratum objicit. In flumine Nilo septem boves adeo obesos emergere sibi videbat, ut movere se vellet, tanta erant pinguedinis, & carnis, ut nulla colla notari possent; quarum aspectum dum Rex oculos pasceret, satiari non posse videbat, sed illico alii septem procedunt, quæ macies debili exhibebant; verum hæc ita exars erant, ut vix pedibus ioniti possent, Pharaeo eas cathophen ostium pellibus amictorum rebatur: hæc furoris atroci pingues agrestes sunt, & fructibus famelicis devorantur; quo factò Rex perterritus, & metuens timor invasit, ut eas suis se omen alicujus infamit successus suspicetur. Nihilominus quasi in seipsum minus facilem ad præstandum fidem imaginationem somniorum concitatus, chemicis cognationes à se applicatas sibi persuadebat; in lecto ergo ad aliam partem se volvit, de novo somniat, & nova somnia phantasia exhibentur. Septem sibi videbantur ex uno culmo atcolli spicæ, coniariter, quæ adeo erant maruræ, uberes, ut gradine frumentum ad terram deprimere. Alia septem subito asurgere vidit, sed adeo diversas a primis, ut gradinis tantum exalisse tactus, à vermibus concolæ, tempestatibus conculcæ, sterilitate consumpta videbatur. Hoc alterum somnium stabilavit primum, & Pharaonem in suspiciones egit. Putabat se fieri causa super fluvium, de quo ascendebat septem boves iulcra. Et crasse nimis; alia quæque septem emergenti de flumine factæ, conculcæque maris, & vultu alterum somnium septem spica palliditas

in calamo uno plena, atque formosa, &c. Huic somnio sic Iosephus lucem affudit. *Septem boves pulchros, septem spica plena, septem ubertati anni sunt; Septem quoque boves tenues, atque macilentas, & septem spica tenues, & venter urente percussa septem anni creturi sunt famia. Ergo septem illis boves macilentis, ac septem spicis gracilibus septem anni steriles, quibus Deus in Aegyptios animadvertere voluit, designantur. Sed si Deus vult castigare Aegyptios inedia, cur praevertit, ac donat ubertem messem vel potius cur non prius Pharaoni ostendit boves macilentas, & spicas steriles: cur septem annos uberes, non praecedunt non anni steriles? Deus est adeo pius, ut priusquam ad Aegyptum iustitiam vindictam famis institutam delinere, prius misericordiam provisione ablegat. Ponderatio est Seraphini Cumeani. In ambobus formis promittitur abundantia, quae significatur per boves crassas, antequam veniat caritas hac secundum exitum significatur per boves iestas, ecce quam pronus Deus est ad misericordiam, quam ad punitionem.*

10. Credito te N. Deum esse tantum amicum misericordiae, & hostem flagrorum, ut dum ad puniendum à nostris culpis cogitur, nihilominus totus in id sit, ne auctor poenarum cognoscatur. Tres divinae personae sub forma unum Angelorum ad domum Abrahamae pergerunt, quas cum ille putaret viatores, & peregrinos omni comitate & charitate excepit. Solis ergo adores dum remittunt, Abrahamo patefecerunt, tamen quia declararent se esse tres divinas personas, & unum Deum omittere non potuerunt: hinc à sancto Sene ut tales adorari iussit. *Tres vias & unum adoravit.* Et dum per aliquot milles passus eos comitaretur ad vallonem Mambræ revertitur, divinae vero personae iter proseguunt, & ad domum Lothi perveniunt, ubi à bono servo Dei benignissime admittuntur. *Venerunt duo Angeli Sodomam* vulgare, *sedentes Loth in foribus civitatis. Duo Angeli* qui hoci apud Abrahamum erant tres, *Apparuerunt ei tres viri stantes prope eum;* Et ut tres personae, & unum Deum voluerunt agnosci: *Tres vias, & unum adoravit.* Et in domo Loth tantum duae personae sunt? cur non dicit esse tres? cur tertia etiam non fit mentio? vel potius, cur non duae Abrahamo, & tres Lotho appaerent? sanctus Pater Augustinus difficultatem solvit. In domo Abrahamae tractabatur de prole masculula danda Sarae, eiusque marito quantumvis patre senectute sterilibus: dum ergo haec

gratia, quae filia misericordiae est praestari debet: tres personae volunt se manifestare, ac sciri desiderant ab ipsis hanc gratiam provenire. Sed in domo Lothi agendum erat de flagellis, de iustitia vindicativa, de ambustione illarum impiarum urbium, de flammis, de mutatione illarum civitatum in infernum incendiorum, ideo duae personae divinae accedunt. Sed cur non una sola, vel omnes tres? Deus ad puniendum compulsi nullo modo sciri se esse verum vindicem voluit. Si una sola persona illac vadat, diceretur esse solus Deus, si tres erant, Patrem, Filium, & Spiritum Sanctum auctores esse illorum incendiorum putabunt; sed quia non datur duo dii, vel tres personae, nec numeros binarius potest in divinis locum habere. Ergo, *Venerunt duo Angeli Sodomam;* ne à Deo illa flagella provenire quis unquam suspicari possit; *Quando gratia largienda est, tota Trinitas adest, quando se veritas exercenda, duo Angeli mittuntur.*

11. Iustitia quandoque non satisficit, dum castigat, non nego, sed misericordia illa castigatione sibi injuriam irrogari putat, & ut dicere solemus, illud alta mente reponit *lega alitis* nec quietatur quousque vindictam rependat. Insignissima ponderatio. Peccat Adamus, & iustitia divina ad tribunal Deise sistit, ac transgressorem accusat, & pro demeriti gravitate castigationem sollicitat. Ergo o iudex credibile sit eum impune fore; qui despectis tuis legibus remere te offendit? fræno coarceator iustitia, nec eat in illum, qui sine fræno peccavit? spei locus datur Reo, qui sine timore poenae in facinus adeo praecipit ruit. Cur hanc gesto bilanciem, nisi ut in ea gravitatem noxarum ab hominibus commissarum expendam? cur hoc armatus sim ense flammeo, nisi ut offensas, quibus divina majestas vestra offenditur, vindicem? an forsitan veniam meretur, quia à fomite stimulatus est ad scelus, sed quomodo id fieri possit, cum necdum illum habuerit? dicere se fuisse coactum à sensu non, quia rationi subiciebatur; fragilitatem naturae num poterit allegare? nec hoc; quia iustitia originaria munitus erat. Nec necessitate eum esse constitutum dici potest, quia inedia non premebatur. Nec ignorantia eum inductum dicere prodest, quia scientia insula praeditus erat. Ego si praepcepta fuisse multa, & animi fuisse perturbati, illi compereretur, sed unica tantum fuit iustitia. Iudex supreme si teus non plectatur, vel in mundo non est iustitia, vel est oppressa! permittite ergo

D. Aug. in Gen.

liab
6

ut sicut ille per calles indirectas in preceptis cul-
pe ruit, in abyssis peccatorum etiam deurbetur,
& qui temere voluit pat esse Deo, bellis affum-
letur, & qui non voluit pacem, habeat bellum.
Rationes iustitiae fuerunt admittae; & miser
Adamus ob furtum pomi a paradylo est proscriptus.
Ejecti eum de paradylo volupratis, & castigatus fuit. In sudore vultus tui visceris panctus.

Gen. 3.

12. In Bilem mota est misericordia, & hoc supplicium quamvis non adeo atrox sibi injurio-
sum censuit, nec unquam vultu pacari, quousque
ulciscendam se reperisse videat, Et hoc fecit,
dum coram Christo in trabe crucis actio compa-
ruit. Boni latronis causam his verbis ab ea fuisse
defensam credo. Ego d. Pater pietatis, sum illa
misericordia, qua inter innumerabiles copias
tuorum attributorum quasi primogenita multis
privilegiis sum dotata, & decorata. Et quid mihi
profit esse misericordiam, si in miseris oculis
non conjiciam, vel manus non extendam? hic
latro, qui inter tot tormenta tibi commortuus,
submissimè ex corde veniam erratorum rogat.
Et quomodo d. Pater pietatis tibi animus iste hunc
latronem condemnandi? & quomodo viscera
tua tempore tuarum victoriarum Daemonem
triumphantem jactare se hunc latronem sibi
vendicasse suffere possint? an forsitan peccatori
pietatem, quam amotosa haec plagae promittunt,
negabunt? flexis visceribus pietatis in corde cru-
cifixi, latro spiritum moribundum extremis la-
bris hactentem resumpsit ac misericordiae innox
paradysum rogavit: Memento mei Domine, dum
reversus in Regnum tuum. Et subito gratiae petita
fit compos; ac si Christus dixisset; introitu mi-
sericordiae te paradylo dono: Hodie mecum eris in
paradylo. Desinat ergo jactare iustitia nec pro-
scriptum terrestri paradylo eum, qui pomum
clepsit sibi attribuat, & nec amplius ad suam
instantiam miseris orbis destinatum eum glorie-
tur: Quia misericordia latroni, cui avertus de-
beatur paradysum, & admissionem ad gloriam,
quã beati fruuntur impetravit. Tranquilla ego
sis misericordia; cum vindictam jam sumperis,
& majori tu latroni luca, quam iustitiae introitu
Adamus jacturas fecerit, obtinuisse. Et ponderatio
Eusebii Gallicani. Hodie mecum eris in pa-
radylo, tanquam hereditaria, & paterna, sedes, qua
expulso Adam, qua expulsis duobus, et cunctis in-
numeris populis, te invocante referabitur. Ingrede-
re illuc primus, sed ingressu selectiori, quam primus.
Intra paradysum, nequaquam ultra eum Adam
visurus infernum: Nullam illuc cibum lethalem,

Luc. 23.

In Biblos.

nullam jam legem, nullam arborum perniciosa.
Ego et illuc ero victus, & vita. Et si forte quis dicit
re: ne sibi aliquis hostis in illo bono memore, ne am-
quis illo latro trahatur, possessio viti illic me introitu
cento firmabitur.
13. Si vos curiositate devota moti interna-
geris, num iustitia, vel misericordia sit magis,
Ego utramque attributam non solum tamen
sed & cum divina essentia formaliter, & realiter
identificari assero, sed si consideretur quoad
nostrum modum intelligendi, tam quo ad crea-
tum, quam quo ad effectus, misericordiam adde-
que comparatione excedi iustitiam dico. Hac
illius serva est tributaria, & e duodecim gradibus
peccatorum, quibus iustitia animadvertere debet
in peccatorem undecimem (unico solum sibi
retento) misericordiae pendere debet. Rex David
Joabo duci omnes milites regni ad numerum im-
vocavit, iustitiam. Dixit Rex ad Iob principem
exercitus sui, Perambulata omnes tribus Israel a Dan
usque Berjabe. & numerata populum, ut sciam nu-
merum ejus. Spatio novem mensium, & viginti
dierum Regis iustitia executioni datur, & cetera
gentia millia bellatorum ex Israel, quingenta
millia ex Judaea tabulis anno tate Regi promig-
tur. Exercitus adeo numerosus David factus, ut
exercitus alicujus anam prebuit. Deos quos
succulerunt, ex supplicio quod ejus optatione
quit deducere poterimus. Ablegavit ad eum
vatem Gad, qui Davidi aut eligendum esse sepe-
nem fame, aut trimestre bellum, aut trienni-
stem proponeret. David poro ultimum elegit.
Tribus diebus, & tribus noctibus erit populus in
Israel. Illico iustitia profilit in extituit, am-
ta flagris, pestilitatem communem predictam, &
septuaginta millia hominum abluim. Haec
quam diu hoc supplicium duravit scite volum.
Scriptura id expresse declarat. De mane usque ad
tempus solis erat trium dierum, & noctium con-
stantium. Tercius Graecus dixit: De mane usque ad
tempus prandii. Sed cui temporis tantam dera-
tum? ad computum id vocentur. & causam huius
morus Tres dies, & noctes quibus flagellum exer-
tuum erat, septuaginta duas horarum constavit.
Haec dividantur in duodecim partes, cuiusque par-
ti sex horarum erunt. Ab ortu diei usque ad occasum
dium, quo tempore iustitia pestilente favo, sex
horarum, (hoc est, una pars) numeri praetati in-
currerunt. Et quoniam ergo reliquae undecim
partes ex illis septuaginta horis reaverunt ius-
titia una parte, (hoc est, sex horis) sibi retenta re-
liquas misericordiae tributaria solvit. Speculatio
est

et Theodoti: *Trinum dierum Deus mortem miseratur, sex autem horis solum mortem intulit, si diei autem numeretur cum noctibus, invenitur parvula daedecina poenarum illata esse populo. An quod melius dici possit?*

14. Quid ulterius? actus iustitiae, quos nos peccatis supplicia atrociora, affectus pii misericordiae sunt. Statim ut David ob duo caecum suum peccata se parata, unum adulterii cum Bersabee, alterum homicidii, quo innocentem Uriam sustulit acerbe est reprehensas, veniam a Deo ut obtineret Psalmum *Miserere mihi Deus*, &c. composuit. Hinc intitulatur Psalmus David, cum venit ad eum Nathan Propitius, quando intravit ad Bersabee; a Deo misericordiam sibi exerceat postulat; *Secundam magnam misericordiam tuam*. Quis sit haec grandis misericordia, quam David rogavit multi Scriptores indagant. Bellarminus respondet: *David non contentus parva illa misericordia, qua regni gloriam, & per copiosas, ac filiorum multitudinem, & victoriam de hostibus, atque alia, id genus accipiat: petit misericordiam magnam, quam in peccatorum remissione, & gratia restitutione possidem esse sciat. Remig. Auctodot. & d. P. Augustinus idem verbis id affirmat: Qui magnam misericordiam deprecatur, magnam misericordiam consequitur. Quam parvam misericordiam tuam, qui peccando peccaverunt. Miserere, inquit, labori gravi vulnere, secundam magnam misericordiam tuam: grave est, quod habeo, sed ad omnipotentiam confugio. De meo tam lethali vulnere desparem, insistantium medicum reperirem. D. Beza. in Deo esse duas misericordias, unam magnam, alteram parvam asserit. Deus a peccatore offensus, si non statim poenam repetat, misericordiam parvam, & ordinariam exercet, sed si statim iustitiam adhibeat, misericordiam grandem ululpat. David ergo supplicia divina esse etiam actus misericordiae, misericordia magna eorum procedi flagitavit. Hanc ergo misericordiam Domini, qua tardat ferire, paratam ignoscere, parvam nominavit, quia haec sola siquidem ferit nullatenus sufficit ad salutem, imo vero iudicium damnationis accumulatur. Et Philo subnectit: *Arbitror eos qui non omnino sunt inexpiabiles, sperare parari potius, quam dimitti; nam haec dimissio facile labretur est.**

15. O quot vitam, & motes emendant, quia castigantur misericordia grandi, qui in reprobum sensum datus esset, si Deus poenam ab his non repetisset; corpus est furca cortis obiectum,

& anima in orbem relegata postea fuissent; & misericordia nihilominus grandis eos utriusque malo subtraxit; Hinc dicebat David: *Deus tu propitius fuisti tui, & ulciscens in omnes ad inventionem eorum. Sed quomodo duo effecta, Propitius & ulciscens respectu peccatoris verificari queant? quomodo verum sit quod ulciscatur, & propitietur? Imo ait Divus P. Augustinus haec vera sunt. Etiam vindicans propitius fuisti non solum donari peccata, sed etiam vindicans propitius fuisti. Videte fratres mei, quid hic commendavit. Adverte? Illi Deus irascitur, quem peccantem non flagellat, nam cui propitius est, verè non solum donat peccata, ne nocent ad futurum saeculum, sed etiam castigat, ne semper peccare delictet.*

16. Oleas vates a Deo in peccatores itam velut fontanam e vase effundi dicere solebat. *Essendam quasi aquam iram meam. Cui ita divina potius aqua, quam igni comparatur? Rupertus respondet, quia aqua eodem tempore, quo madefecit, etiam lavat, & fordas abstergit; supplicia divina etiam hanc proprietatem habent. Quia sicut aqua visibilibus mundare solet fordes corporales, ita illa capere vitas mundavit populi peccata, ut iam non superesset in quibusdam vnde licet in vrbibus pueris quippiam, propter quod in Babylonica fornace ladi deberent eorum corpora. Res mira de quodam Jalone Thesalonicensi narratur. Hic apostemate incurabili e sensu Phisicorum exiguo tempore vita exturbandus erat: dum ergo laboraret, quodam die ab inimico ense armato ut trucidaretur, invalu fuit, sed effectus irritus, imo toto contrario. Ferrum hoc ei medela fuit, apostema namque terigit, & sanguis putridus effluxit, & pro morte vitam, atque salutem retulit. Deus animam nostram apostemate peccati decumbere cernit: *Putruerunt, & corrupta sunt carceres meae, iustitiae ensem arripit, & eodem tempore, quo ferit, sanat, vulnerat & medetur. Et velut hasta Achillis, Vulnerat, operaque gerit. Hinc Divus Gregorius: *Foris vulnera admovet, ut intus vulnera delictorum sanet. Itaque dici potest, Propitius & ulciscens.***

17. Reipsa seu remunerec nobis labores, seu nostras noxas plectat, semper misericordiam ostendit. Id testatur Laurentius Justinianus: *Quisquis dominice miserationis ineffabiles voluerit investigare divitias, omnino in ipsa iustae inquisitione succumbet. Quis oro? verbis expliciti Trummet, vel cogitatione attingat quanta quae tibi ingratum agnoscit, & peccatoribus Deus beneficia conferat?*

Psalm. 98.
D. Aug. in P. 98. fol. 265. c. 3.
L.
D. Aug. in P. 98. fol. 265. c. 3.
Rupert. Abb. in s. 5. Oca.
D. Greg. lib. 6. in oratione. vale. 18a.
R. Laurent. lib. 6. in oratione. Chr. c. 25.

Essendam quasi aquam iram meam

Putruerunt, & corrupta sunt carceres meae

Quisquis dominice miserationis ineffabiles

Eisdem quippe creatura omnes pro illius famulan-
tur imperio. Non considerat quales sint, sed ut
grati fiant. Et mutantur in melius, sua illis do-
na communicat. Illos blandiis allicit, muneri-
bus onerat, premis flagellis, terret minis, exhorta-
tionibus vocat, revocat in indulgentia, chari-
tate irahit, quoniam non vult peccatoris mortem,
sed magis ut convertatur et vivat. Idcirco sub-
inde vobis tonat, ne re ipsa flagra arripere cogas-
tur. Sic docte advertit ille eruditus. *Animad-
vertendum Dei bonitatem, et affectum paternum,
quippe qui verbis prius nos castigat, et oburgat,
quam verbis, ut qui timore filiorum ducuntur
se se corrigant, et castigati poenas impendentes effu-
giant.*

*Matth. in
Quadr.
Ebr. 6.
Rom. in 10.
fol. 32.*

18. Quibus non effectibus misericordiam
Petri, qui ter juramentis falsis, ac perjuriis
excerandis eum negaret, non monstravit? Au-
dit Divum Leonem: *Respexit Petrum, ac si
diceret, quid habes Petre, ad me convertere, in me
confide, me sequere, mea passionis hoc tempus est;
nondum tui venit hora supplicii, quid metuis quod
etiam ipse superabis? non te confusum infirmitas,
quam recepi. Ego de tuo fui trepidus, ut tu de meo
esses securus.*

*D. Leon.
Pont. ser. 3.
de passion.
Dom.*

19. Hæ turbæ Evangelicæ in clamores
erumpunt, excessusque divinæ misericordiæ,
qua filius Dei victum prodigiose iis providit,
ac fami crudeli, quæ dire eos triduo cruciârat
eripuit, celebrant. *Miserere super terram, quia oc-
co jam triduo sustinent me, nec habent quod man-
ducent. O pietatem inexplicabilem? o miseri-
cordiam mei Domini incredibilem!*

Dic o peccator unde provenit, quod tor enor-
mia sceleta, quibus quotidie divinam majesta-
tem offendis Deus non castiget? cur ut gravitas
tuorum scelerum meretur non armat se gladio
fulminante justitiæ, aut flagra arripit, ut in
te animadvertat? nullam ob aliam ego credo
causam, nisi ut supervivens testis ejus infirmitæ
misericordiæ, & in tuum ruborem dilu-
vionum culpæ necdum esse extinctum fla-
men supernæ pietatis cognoscas. *Miserere super
terram.*

20. O optatissimum meum bonum agno-
sco meas transgressiones esse magnæ, quis
ferret tuarum indignationum atrahit, esse ve-
rum, qui flammæ supernæ vindictæ accendit, &
tu nihilominus pro eo quod fulmines, amorosâ
incantatione rapetis, ut mihi compatiaris. O mi
Deus si homo etiam vilis ab hoste minimum
offendatur, cum non posse placari scio, & tu ta-

men, qui auctor es nostri boni, eodem pacto
quo peccator divinitatem tuam vulperis ad hoc
semel, sed centies, imo milies quilibet boni
in eo sufferendo te insatiabilem offensus? que
affectuosa violentia nisi divia, summa coe-
cet, & à tua manu justitiam arceat? *Miserere super
terram.*

21. Denovo cataractas oculi aperti, ac flum-
inis, & diluvis inferni sulphure mitris ad hoc
sceleratos non incinerandos, sed profus tan-
nihilandos ne vel reliquias superstat, & comp-
na à memoria posterorum extirpatur, ferti
Sed tua pietas est adeo grandis, ut videam te
à me offendi si ad supplicia provocem, nec ob
aliud culpæ te affligunt, & torquent, nisi qui
ad castigandum te cogunt. Sed si Deus adeo
sic misericors erga nos, vos viscera miseri-
cordiæ egenis largiendo elemosinam, aperit,
& non auditis quod suscitavit vos, nec habet
quod manducet: ergo iis succurrite: *Ne desquamet
in vin. Et quiesco.*

ALTERA PARS.

22. **I**s inter justitiam, & misericordiam
lora est, & quælibet primatum prece-
debat: Sed Deus misericordiæ litem adjuce-
vit, & quotiescunque officium utraq; exerce-
re deberet primæ deberentur misericordiæ, fac-
civit, quod & velut lex in violatâ lertatum est.
Divus Mattheus describit adventum filii Dei
quo in campum aëris vivos, & mortuos pre-
dicaturus, & pro meritis præmia, vel supplicia
decreturus descensus est. *Status erat
à dextris sitis, hæret autem à sinistris. Primo
ad bonos se converteret, colloquio beatorum præ-
miabit. Tunc dicit Rex hu, qui à dextris qui-
erunt. Venite benedicti Patris mei, possidete par-
tum vobis regnum à constitutione mundi. Deum
impios his compellat: *Discedite à me maledicti
in ignem æternum, qui paratus est diabolo, et An-
gelo ejus. Ergo cur non prius impios inferno por-
niat, & deus iustos gloriâ remuneret iniquo.
Cur prius impios non delinet poenis, & deus
electos ad gloriam vocet? cur prius non dicit
iis maledicti, & postea venite benedicti? Anctior
operis imperfecti Deum voluisse, opera miseri-
cordiæ præmiando prædestinatos operibus justiti-
æ castigando reprobus anteponebantur respici-
det. Quia paratior semper est Deus ad benefacien-
dum, quam ad puniendum; nam bona bonis fecerit. cum
adim propositum tuum præstat, quia vultis, tantum in Malis.**